

Dosarul nr. 2rac-126/2022
2-19148724-01-2rac-10062022

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (N. Berbec)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Crist-Valg”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stuceni” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Crist-Valg” cu privire la încasarea datoriei, împotriva deciziei din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 septembrie 2019, Întreprinderea de Stat „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Crist-Valg” cu privire la încasarea datoriei de bază la scadență în mărime de 569 149,50 de lei, a penalității în sumă de 2 257 053,24 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 503 190 de lei și a taxei de stat în mărime de 0,3%.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” la data de 24.10.2016 a livrat, iar SRL „Crist-Valg” a recepționat, potrivit facturii fiscale nr. EUH000298501 din 24.10.2016, producție agricolă, floarea soarelui, în cantitate de 129 423 kg în valoare de 841 249,50 de lei, iar potrivit facturii fiscale nr. EUH000351612 din 09.11.2016, producție agricolă – porumb, în cantitate de 91 960 kg, în valoare de 229 900 de lei, în sumă totală de 1 071 149,50 de lei.

Livrarea a avut loc în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 625/11/16 din 11 august 2016 încheiat între ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, în calitate de vânzător și SRL „Crist-Valg”, în calitate de cumpărător, prin care, vânzătorul și-a asumat obligația de a livra, iar cumpărătorul, de a recepționa producția agricolă, floarea soarelui în cantitate de 150000 kg+/-10% la preț de 6,30 lei pentru 1 kg în sumă de 945 000 de lei, iar cumpărătorul a fost obligat de a recepționa și achita producția livrată.

Potrivit pct. 3.3 al contractului achitarea se face în avans 50% din valoarea contractului, în termen de 5 zile de la semnarea contractului, restul sumei după livrarea mărfii, conform actelor de predare-primire și facturilor fiscale, însă nu mai târziu de trei zile după recepționarea mărfii, iar potrivit pct. 3.9. și 3.6 al contractului menționat, în cazul în care cumpărătorul nu achită plata stabilită în pct. 2.1. al contractului, este obligat să achite, pe lângă penalitatea indicată în pct. 3.6 al contractului, care este de 0,2% din valoarea totală a prezentului contract, și dobânda de întârziere în mărimea stabilită de art. 619 din Codul civil.

SRL „Crist-Valg” la 18.08.2016, a achitat parțial în avans suma de 500 000 de lei pentru livrarea producției, iar la 03.10.2016, suma de 2000 de lei.

Datoria restantă scadentă la data de 24.10.2016 constituia suma de 339 249,50 de lei, iar la 09.11.2016, suma datoriei restante totale constituia 569 149,50 de lei, fapt confirmat prin facturile fiscale și actul de verificare a decontărilor reciproce din 16.09.2019.

La 25.02.2019, în adresa pârâtului SRL „Crist-Valg” a fost expediată somația nr. 19-25 din 25.02.2019 cu privire la achitarea datoriei restante, care a fost recepționată la data de 28.02.2019, potrivit avizului de recepție a corespondenței poștale recomandate, însă suma datoriei nu a fost achitată.

Mai mult, luând în considerație că pârâtul nu a achitat suma datoriei, iar potrivit prevederilor pct. 3.6 și 3.9 ale contractului de vânzare-cumpărare nr. 625/1/16 din 11.08.2016, cumpărătorul este obligat să achite atât penalitatea în mărime de 0,2% din valoarea contractului pentru fiecare zi de întârziere, cât și dobânda de întârziere în mărimea stabilită de art. 619 din Codul civil, în redacția legii la data semnării contractului și a neexecutării obligațiilor contractuale.

A explicat că, pentru perioada de întârziere de la 24.10.2016 până la data adresării în instanța de judecată la 16.09.2019, a fost calculată penalitate de întârziere în mărime de 2 257 053,24 de lei și dobândă de întârziere în mărime de 503 190 de lei.

Prin hotărârea din 17 mai 2021 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de la SRL „Crist-Valg”, în beneficiul Întreprinderii de Stat „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 625/1/16 din 11.08.2016, suma de 569 149,50 de lei cu titlu de datorie, suma de 200 000 de lei cu titlu de dobândă de întârziere.

În rest, acțiunea s-a respins.

S-a încasat de la SRL „Crist-Valg” în beneficiul statului suma de 23 074,48 de lei pentru taxa de stat de plata căreia a fost scutit reclamantul la depunerea cererii de chemare în judecată, în temeiul legii.

Prin decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SRL „Crist-Valg” și s-a menținut hotărârea din 17 mai 2021 a Judecătoriai Hîncești, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit ca fiind justă concluzia instanței de fond cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a conchis că cerința reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtului a datoriei în sumă de 569 149,50 de lei, ce derivă din contractul de vânzare-cumpărare nr. 625/1/16 din 11.08.2016 și facturile fiscale prezentate, este întemeiată și urmează a fi admisă or,

careva probe care să confirme stingerea datoriei de către pârâtul SRL „Crist-Valg” nu au fost administrate.

Instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată soluția instanței de fond privind încasarea în beneficiul ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” a sumei de 200 000 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și respingerea cerinței privind încasarea penalității în mărime de 2 257 053,24 de lei, prin prisma normei prevăzute la art. 942 alin. (4) din Codul civil (în redacția din 01.03.2019).

Instanța de apel a notat că, pe parcursul examinării cauzei în fond, SRL „Crist-Valg” a solicitat suspendarea examinării cauzei în legătură cu depunerea la Judecătoria Chișinău, sediul Central a acțiunii împotriva ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” privind intentarea procesului de insolabilitate, cerere care a fost respinsă de către instanța de fond.

Astfel, s-a stabilit că, în cauza dată nu sunt întrunite condițiile pentru suspendarea procesului în temeiul art. 260 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă coroborat cu art. 79 alin. (4) din Legea insolabilității, respectiv nu s-au atestat temeiuri de suspendare a examinării cauzei, prin urmare prima instanță corect a concluzionat în privința respingerii cererii de suspendare.

La 10 mai 2022, SRL „Crist-Valg” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului SRL „Crist-Valg” și-a manifestat dezacordul cu hotărârile instanțelor de judecată, menționând că, instanța de apel a omis să expună și să aprecieze probele prezentate de SRL „Crist-Valg”, inclusiv actele întocmite anterior între părți, acordul adițional nr. 2, care pînă în prezent este în vigoare, cât și actului de verificare reciprocă din 12.01.2017 semnat de ambele părți, acte care confirmă existența datoriei ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” față de SRL „Crist-Valg” și care este semnat de administratorul Viorel Cociug și nu de către Tudor Ungureanu, cât și să aplice cadrul legal special de reglementare stabilit prin Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 și Codul de procedură civilă.

Recurentul a susținut că, la 05.08.2016, în executarea Hotărîrii Guvernului nr. 781 din 12.06.2016, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a emis ordinul nr. 160 cu privire a transmiterea unor bunuri în gestiunea ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, prin care s-a dispus transmiterea către acesta a fondurilor fixe și circulante ale ÎS „Colegiul Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău” destinate desfășurării lucrărilor agricole, pct. 3 al aceluiași ordin precizează faptul că conducerea ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni” va duce evidența contabilă a patrimoniului preluat în gestiune, materialelor achiziționate și utilizate, lucrărilor efectuate.

Prin urmare, potrivit ordinului nr.160, ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, avea obligația de a gestiona datoriile întreprinderii, aceasta prin semnarea Acordului nr.02 din 15.08.2018, la contractul de investiție nr. 434/14/15 din 06.10.2015, și-a confirmat obligația sa față de investitor, preluând datoria de 743651,28 de lei, în gestiunea ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, efectuând totodată toate operațiunile contabile.

În același sens, la data de 12.01.2017, între ÎS „Stațiunea Didactico-

Experimentală din Stăuceni” au fost efectuate rectificări contabile cu semnarea Actului de verificare din momentul preluării datoriei și pînă la data de 12.01.2017, unde se reflectă situația recunoașterii datoriei de 743 651,28 de lei, act de verificare reciprocă semnat de ÎS „Stațiunea Didactico-Experimentală din Stăuceni”, fără careva rezerve sau obiecții. Administrator în perioada efectuării verificărilor contabile cu semnarea actului de verificare nominalizat, din momentul preluării datoriei și pînă la data de 12.01.2017 fiind deja Viorel Cociug și nu Tudor Ungureanu.

Recurentul a menționat că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, cele patru ori când s-a solicitat motivat amânarea ședințelor de judecată, au fost confirmate fiind prezentate în anexă la cererea de apel, ori prezența reprezentantului în două instanțe în același timp, nu putea fi asigurată.

Recurentul a susținut că instanța de apel a admis în mod flagrant încălcarea prevederilor art. art. 260 alin. (1) lit. d), 262 lit. c) din Codul de procedură civilă cât și a Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 15 februarie 2022.

La data de 21 aprilie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 48, vol. II), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 10 mai 2022, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 14 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de SRL „Crist-Valg” cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 85, vol. II).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de SRL „Crist-Valg”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Crist-Valg”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh